

**Levanger og Verdal
kommuner**

Kommunedelplan næring, landbruk og naturforvaltning 2008-2020

Strategisk del

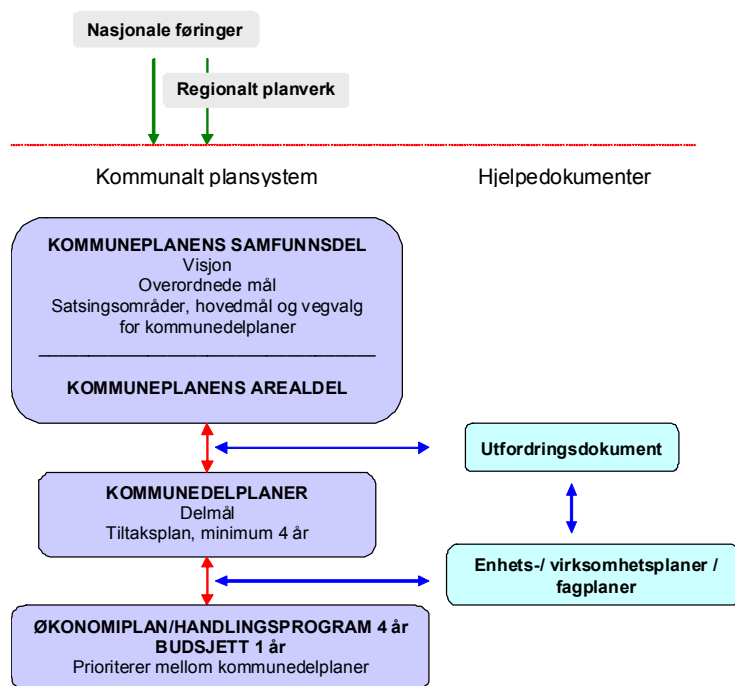
Endret etter høring med frist 20. desember 2008

INNLEDNING

Kommunedelplan næring, landbruk og naturforvaltning 2008-2020 er felles for Levanger og Verdal kommuner og inngår i det kommunale plansystemet som vist i figuren under.

Totalt er det seks kommunedelplaner, de øvrige er:

- Kultur
- Oppvekst
- Helse, velferd, pleie og omsorg
- Anlegg, infrastruktur, samfunnsikkerhet og miljø
- Støttefunksjoner

Kommuneplanens samfunnsdel har følgende visjon og overordnede mål:

Visjon: LIVSKVALITET OG VEKST

Overordnede mål: Levanger og Verdal skal være

- Bærekraftige og nyskapende samfunn som er attraktive for næringsliv, befolkning, arbeidskraft og eksterne samarbeidsparter.
 - Samfunn som med utgangspunkt i sin egenart utvikler mangfold og kulturrikdom.
 - Preget av engasjement, deltakelse, frivillighet og folkestyre.
 - Energiske, kreative og inkluderende.
 - Innbyggerfokuserte og kvalitetsbevisste.
 - Opptatt av helse og helsekonsekvenser av tiltak i alle sektorer.
- Miljøperspektivet skal ha en sentral rolle i kommunenes arbeid.

Kommuneplanens samfunnsdel er førende for kommunedelplanene, som skal beskrive oppfølging på alle relevante satsingsområder. Kommunedelplanene har særskilt ansvar for oppfølging på bestemte satsingsområder. For kommunedelplan næring, landbruk og naturforvaltning er dette satsingsområdet næringsutvikling.

Tidsperspektivet for mål og vegvalg i kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplanene er 2020.

Samarbeid mellom kommunene og næringslivet er nødvendig for å oppnå ønsket utvikling. For å ivareta samarbeidet etableres faste arbeidsgrupper på fokusområdene.

Næringsansvarlige i kommunene og representanter for Markedsplassen AS og Verdal Næringsforum deltar i og har et overordnet koordineringsansvar for alle satsingsområder.

For satsingsområdene 1-5 skal arbeidsgruppene i tillegg ha to representanter fra relevante næringer eller aktører og en politiker fra hver kommune til hver gruppe.

Arbeidsgruppen for fokusområde Naturforvaltning og utdanning skal bestå av næringsansvarlige og en politiker fra hver av kommunene, en representant fra enheten Landbruk og naturforvaltning og representanter fra Levanger viltneimnd og Verdal utmarkslag.

Arbeidsgruppen for Utdanning og kompetanse skal bestå av næringsansvarlige, en representant fra organisasjonsenheten, en politiker fra hver av kommunene og representanter fra Markedsplassen AS og Verdal næringsforum.

Kommunedelplanen skal ha en tiltaksdel på minimum 4 år. Arbeidsgruppene får ansvar for å utarbeide førsteutkast til samt gjennomføre årlig evaluering og rullering av kommunedelplanens tiltaksdel, og å fungere som "lokomotiv" i utviklingsprosesser.

Kommunenes økonomiske andel i ulike tiltak avklares i den årlige behandlingen av økonomiplanen, hvor det foretas en samlet prioritering av tiltak fra alle kommunedelplanene.

Kommunedelplan næring, landbruk og naturforvaltning avviker fra de øvrige kommunedelplanene som følge av behovet for samarbeid med eksterne aktører for å nå planens mål. Planen har derfor mer utfyllende beskrivelser av vegvalg under fokusområdene.

Fokusområde: REISELIV, KULTUR OG OPPLEVELSER

DELMÅL: Levanger og Verdal har en betydelig posisjon i nasjonalt og internasjonalt reiselivsmarked.

Dette måles i at samlet årlig omsetning i reiselivsnæringen i Levanger og Verdal er økt med 500 mill. kr. i forhold til 2008.

VEIVALG:

- Bidra til at Stiklestad utvikles som et helårlig attraksjonsfyrtårn i Trøndelag.
- Legge til rette for at "Olavsarven" genererer ny reiselivsaktivitet i Levanger og Verdal.
- Bidra til at Falstadsenteret løftes som et nasjonalt monument for historisk dokumentasjon, med fokus på menneskerettigheter.
- Legge til rette for økte markedsandeler gjennom satsning på natur- og temabasert opplevelsesturisme.
- Sikre samarbeid mellom reiseliv og landbruk.
- Utvikle samarbeidet med reiselivsoperatører.
- Utarbeide en felles plan for grunnleggende infrastruktur for reiselivet.
- Arbeide for miljøbevissthet og kvalitet i alle ledd.

Levanger og Verdal har innenfor sine kommunegrenser to aktører av spesiell nasjonal betydning; **Stiklestad Nasjonale kultursenter (SNK) og Falstadsenteret**. Når reiselivsnæringen i Levanger og Verdal skal utvikles, er dette et viktig utgangspunkt.

I Strategier for utvikling av reiselivsnæringen i Trøndelag mot 2020, er det beskrevet fire fyrtårn i Trøndelag som skal brukes i generell profilering av Trøndelag som reisemål. Et av disse fire fyrtårnene er "Helgenkongens rike", hvor SNK er en sentral aktør.

Det er et mål at satsingen genererer ny reiselivsaktivitet både i Levanger og Verdal. Begge kommuner har kulturminner, severdigheter og attraksjoner som kan utvikles i forlengelsen av "Helgenkongens rike".

Reiselivsnæringen er den hurtigst voksende næringen i Europa. Det er viktig for Innherredskommunene å fortsette å komme sterkere på banen for å ta markedsandeler.

Visste du at

Økonomisk virkning av reiselivet i Nord-Trøndelag:

2004: 2,8 mrd. kr. 2006: 3,4 mrd. kr.

Gjennomsnittlig forbruk pr. døgn i kr.:

Ferierende nordmann:	756	Ferierende utlending:	343
Yrkesreisende nordmann:	2.181	Yrkesreisende utlending:	2.886

Stiklestad Nasjonale Kultursenter: Besøkende i 1992: 20.000.

1994: Stiklestad Nasjonale Kultursenter ble ferdig.

Besøkende 1997: 100.000 2008: 140.000

Falstadsenteret: Jonas Gahr Støre, mai 2007:

Besøkende 2007: 12.000

"Et sted å minnes, et sted å lære, et sted å gå videre i fra.

Klokere, mer engasjert, bedre rustet. Vi skal ikke glemme".

Fokusområde: LANDBRUK OG MAT

DELMÅL: Levanger og Verdal er en foregangsregion på landbruk, med fokus på matproduksjon, produktutvikling og miljø.

Dette måles i at det innen 2020 er oppnådd en økt omsetning på 300 mill. kr.

VEIVALG:

- Bygge på og utvikle alle eksisterende produksjonsmiljø.
- Fokuserer på nye inntektsmuligheter knyttet til gården som ressurs.
- Dekke framtidig kompetansebehov, bl.a. miljø- og utviklingskompetanse.
- Drive rekrutteringsarbeid.
- Øke matproduksjon ved samarbeid mellom landbruksnæringa og kompetansemiljøer.
- Legge til rette for småskala videreforedling av lokalprodusert mat.
- Satse på økologisk mat.
- Øke antall dekar landbruksareal ved å dyrke opp nytt areal som kompensasjon for omregulert areal.
- Fokus på skjøtsel, infrastruktur og avvirkning av skog for å bidra til stor økning i karbonbinding og stor framtidig avvirkning.

Regionen har tradisjonelt hatt et sterkt landbruk. Levanger og Verdal utgjør til sammen landets største "landbrukskommune". Antallet jordbruksbedrifter er synkende, mens gjennomsnittsstørrelsen pr. bruk øker. Regionen representerer et rent miljø med forholdsvis store skogarealer.

Følgende trend er viktige for landbruksnæringa framover:

Etterspørsel etter mat øker. Verdens kornproduksjon må øke med 1 % pr. år de neste 30 årene for å møte behovet.

Visste du at...

Skog i vekst er viktig for å redusere Norges klimautslipp, og diesel og etanol fremstilt fra norsk skog vil i løpet av 15-20 år kunne konkurrere med drivstoff produsert fra råolje.

Omsetning i jordbruket i Levanger og Verdal 2008 er beregnet til 300 mill.

Fokusområde: MILJØBASERT NÆRINGSUTVIKLING

DELMÅL: Levanger og Verdal er en viktig internasjonal region innen miljøteknologi, miljøvennlig energiproduksjon og miljøvennlige byggeløsninger.

VEIVALG:

- Nytte det lokale kompetansefortrinnet på renovasjon.
- Legge til rette for å utvikle produkter basert på miljøteknologi, miljøvennlig energiproduksjon og miljøvennlige byggeløsninger.
- Sikre miljøvennlige løsninger ved utarbeidelse av reguleringsplaner og bebyggelsesplaner og i rullering av kommunale miljøplaner.
- Jobbe for at næringslivet får gode og miljøvennlige alternativer til vegtransport.

Miljøbasert næringsutvikling har nasjonalt og internasjonalt fokus.

Innherred Renovasjon IKS eies av 10 kommuner og har base i Verdal. Selskapet utfører avfallsbehandling, gjenvinning og gjenbruk for husholdninger, offentlig virksomhet og næringsliv i Midt-Norge.

Innherred Renovasjons kompetanse og den teknologi som selskapet benytter, innebærer at regionen er en foregangsregion på området. Bl.a. synliggjøres dette gjennom etableringen av Ecopro AS.

Byggebransjen i regionen har tradisjonelt vært sterk, men utfordres nå av endringer i miljø, samt endrede byggekrav som følge av dette.

Visste du at...

- *Matavfall brukes som råstoff i produksjon av biogass.*
- *Nye energiforskrifter for byggenæringen fører til en energimerking for boliger tilsvarende det som gjelder for hvitevarer.*

Fokusområde: HELSETEKNOLOGI

DELMÅL: Levanger og Verdal er en viktig internasjonal region innen forskning og næringsutvikling på området helseteknologi.

VEIVALG:

- Legge til rette for samarbeid mellom aktører med ulikt ståsted, som sammen kan utvikle ny næringsaktivitet.
- Sikre nødvendig kompetanse for framtidig aktivitet og næringsutvikling
- Legge til rette for internasjonal forretningsutvikling av lokale helseteknologibedrifter og av Biobank-konseptet.
- Legge til rette for etablering av nærliggende bedrifter rundt HUNT.
- Bruke partnerskapsavtale mellom kommunene og HiNT aktivt.
- Nyttiggjøre positive muligheter knyttet til eldre som en ressurs.
- Legge til rette for ny næring med utgangspunkt i smarthus-løsninger for eldre.

Levanger og Verdal har to aktører med stor betydning innen helsesektoren.

Sykehuset Levanger representerer et bredt kompetansemiljø. Helse Nord-Trøndelag satser tungt og bevisst på forskning, og spesielt klinisk forskning, dvs. forskning som kan relateres til hovedoppgaver rundt pasientbehandlingen.

HUNT forskningscenter er en del av Det medisinske fakultet ved NTNU, og gjennomfører befolkningsundersøkelser i Nord-Trøndelag, utfører medisinsk og helsefaglig forskning og forvalter forskningsdata. HUNT biobank oppbevarer biologisk materiale og utleverer prøver til godkjente forskningsprosjekter.

For å utvikle næring på grunnlag av informasjon fra HUNT, ble selskapet HUNT Biosciences AS etablert i 2007. Selskapets ambisjon er å etablere kontrakter med nasjonale og internasjonale industrielle aktører.

Visste du at...

Helse Nord-Trøndelag er blant de foretak i landet med høyest forskningsaktivitet.

HUNT er en av verdens største helseundersøkelser.

Innen 2016 har Norge behov for 3-4000 nye sykehussenger.

Fokusområde: **INDUSTRI OG ENERGI**

DELMÅL: Levanger og Verdal er det mest robuste og inkluderende industrimiljøet i Midt-Norge, hvor det legges til rette for å utvikle fremtidens løsninger.

VEIVALG:

- Legge til rette for videreutvikling av industri og styrking av industrimiljøet.
- Satse på alternativ energiproduksjon og miljøvennlige produksjonsmetoder.
- Sikre god forvaltning av mineralske ressurser og råstofftilgang for eksisterende bedrifter, samt legge til rette for nyetableringer innenfor sektoren.
- Legge tilrette for nye satsings- og produktområder.
- Drive rekrutteringsarbeid med tanke på framtidig kompetansebehov.

Visste du at...

Skognæringen er største eksportnæring i Trøndelag. Årlig omsetning: Ca. 6 mrd. kr. Sysselsetting: 4.300 årsverk. 18.000 familier har deler av sin inntekt fra skognæringa.

Biobrenselanlegget på Norske Skog Skogn er Norges største med en kapasitet på 350 GWh varme og 40 GWh elektrisk energi. Om varmebehovet pr. enebolig er på 8.000 kWh, er dette nok varme til mellom 30.000 og 40.000 boliger. Med et normalforbruk på 18000 KWh pr. enebolig er det nok energi til vel 2000 boliger. Det er konkrete planer om å utvide anlegget vesentlig til ca 600 GWh varme og 80 GWh elektrisk energi.

To utviklingstrender skaper bekymring;

- Det forventes en økning i globalt energiforbruk på ca. 50 % fram til 2030.
- Energiforbruket skaper store miljø- og klimaproblemer.

Det er behov for alternativ energiproduksjon, basert på miljøvennlige produksjonsmetoder.

Levanger og Verdal har to hjørnesteinsbedrifter innenfor industri som over tiår har hatt stor betydning for utviklingen av kommunene.

Norske Skog AS har 18 papirfabrikker rundt omkring i verden. Norske Skog Skogn er en av verdens mest lønnsomme papirfabrikker og sysselsetter 650 årsverk. Bedriften er avhengig av verdensmarkedet. For å ha flere bein å stå på, og for å videreutvikle containerhavna, planlegges det å opprette en næringspark på industriområdet på Fiborgtangen.

Aker Verdal er en del av Aker Solutions med ansvar for ingeniørarbeidene og fabrikasjon av tunge stålkonstruksjoner og stålunderstell for olje- og energiindustrien. Aker Verdal har en årlig omsetning på vel 1 mrd.kr. og sysselsetter over 800 ansatte.

Det er i perioden 2000-2007 brukt 60 mill. kr. i omstillingsmidler. Dette har resultert i **Verdal Industripark** med 83 nyetableringer og, 253 nye arbeidsplasser. Parken har i dag 130 virksomheter, 2500 ansatte og en omsetning på mellom 3 og 4 mrd. kr. Innen få år kan det være ytterligere 370 arbeidsplasser knyttet til disse bedriftene.

Industriarbeidsplasser 2006: Levanger: 1.006 Verdal: 1.344

Forbruk av mineralske materialer er på ca. 10 tonn pr. person pr. år, hovedsakelig som tilslag til asfalt og betong, men også til fremstilling av stål, gummi, sukker, solceller, pc'er, mobiltelefoner med mer.

Fokusområde: NATURFORVALTNING

DELMÅL: Levanger og Verdal er foregangskommuner innen kunnskapsbasert naturforvaltning på lokalt nivå.

VEGVALG:

- Hjorteviltbestandene skal balanseres innenfor et nivå som til enhver tid vurderes som bærekraftig, både i forhold til bestandenes kvalitet og i forhold til andre samfunnsinteresser
- Hjorteviltforvaltningen bør være bestandsplanbasert med en hensiktsmessig valdstruktur
- Man skal ivareta de biologisk viktigste områdene og dermed bidra til å stanse tapet av arter. Biologisk mangfold data skal være med i vurderingsgrunnlaget i alle plansaker.
- Biologisk mangfold data i ISK skal ajourføres fortløpende.
- ISK skal melde seg inn i Countdown 2010.
- Det skal utarbeides en plan for bruk av biologisk mangfold data.
- ISK skal bidra til en god forvaltning av kommunenes verneområder.

Regionen er en viktig hjorteviltregion og årlig felles ca 1250 hjortevilt i Levanger og Verdal kommuner. Dette utgjør ca 67.000 kg kjøtt til en verdi av ca. 4,36 mill kr. Høsting av hjortevilt har en stor kulturell betydning for innbyggere i regionen.

En god naturforvaltning vil være til berikelse både for reiselivet og friluftslivet i regionen.

Med biologisk mangfold menes et mangfold av arter og økosystemer, samt artenes genetiske variasjon. Dette inkluderer bl.a. alt av vilt, fisk og planter.

Visste du at...

Innherred samkommune har 24 verneområder og disse er svært viktig for bevaring av biologisk mangfold. Flere av områdene har internasjonal verdi. Øvre Forra naturreservat er ett av disse områdene. Området er trolig det mest benyttede fritiluftsområdet i Nord-Trøndelag.

Fokusområde: UTDANNING OG KOMPETANSE

DELMÅL: Det er samsvar mellom næringslivets kompetansebehov, utdanningsinstitusjonenes tilbud og ungdommens valg av utdanning.

VEIVALG:

- Kartlegge av næringslivets framtidige kompetansebehov.
- Informere skolene om regionens kompetansebehov.
- Legge tilrette for samarbeidsprosjekter mellom næring og skole, bl.a. innenfor satsningsområdene i SNP.
- Opprettholde og videreutvikle satsing på entreprenørskap i skolene.

Tilgang på tilstrekkelig arbeidskraft og rett kompetanse vil være nøkkelfaktorer for framtidens næringsliv og for kommunene. I utviklingstrendene fram mot år 2020 beskrives utfordringer som også gjelder for Levanger og Verdal:

- *I framtiden blir det kamp både om den høykompetente arbeidskraften og om de hendene som trengs innenfor service og kommunal tjenesteproduksjon.*
- *Færre unge velger realfag. Samtidig er etterspørselen etter slik kompetanse fra oljesektoren og fra kommunene stor, og utdanningsinstitusjonene får ikke nok gode professorer og lærere. Norge mangler i dag mellom 10.000-15.000 ingeniører.*
- *Næringslivet må tilpasse seg internasjonale rammebetingelser, og språkkompetanse er viktig.*

Det blir framover nødvendig med ulike typer kompetanse, som f.eks. ulike typer fagbrev, teknisk kompetanse, helse- og omsorgskompetanse, språk- og realfagskompetanse. Og det blir behov for å få flest mulig gjennom skolen med riktig kompetanseryggsekk.